

Alkotmányjogsérelmet jelent a kereseti adópótlékról szóló adóhivatali hirdetmény

Az adóhivatal póthirdetménnyel magyarázza meg a „lévedést“

(A Délmagyarország munkatársától.) Az egész városban kinos feltűnést keltett az a hirdetmény, amelyet a városi adóhivatal tett közzé a szerdai lapokban az alkalmazottak külön adójáról. Ebben a hirdetményben az adóhivatal valamilyen újabb keletű miniszteri rendeletre való hivatkozással arról értesíti az adózókat, hogy »azok az adózók, akik az alkalmazottak kereseti adója alá tartoznak, 1931. évi január hó elsején, vagy azután esedékessé váló illetményeik után az állami háztartás egyensúlyának biztosítása érdekében külön adót kötelesek fizetni«, ezért felhívja az adóhivatal a munkaadókat, hogy január elsejétől vonják le alkalmazottaiktól ezt a külön adót és azt fizessék be a város főpénztárába. Az adóhivatal rendelkezése azért keltett az egész városban kinos feltűnést, mert hiszen a közönség úgy tudta, sőt tudja ma is, hogy a kormánynak az alkalmazottak külön adójára vonatkozó törvényjavaslata még — nem is törvény, azt akkor, amikor a hirdetmény megjelent, meg le sem tárgyalta a parlament, a kormánypárti többség a javaslatot csak másnap fogadta el. Törvény, végrehajtható törvény csak akkor válhat belőle, ha letárgyalja és elfogadja a felsőház, jóváhagyja a kormányzó és szabályszerűen ki is hirdetik. A városi adóhivatal nagy buzgalma miatt — mint azt a Délmagyarország közölte — dr. Landesberg Jenő törvényhatósági bizottsági tag interpellációt is nyújtott be.

A Délmagyarország munkatársa csütörtökön dr. Somogyi Szilveszter polgármesterhez fordult felvilágosításért ebben az ügyben. A polgármester elmondotta, hogy már Wimmer Fülöp is érdeklődött a különös hirdetmény iránt, amelynek keletkezéséről egyelőre nem tud semmit. Ezért azonnal felhívta telefonon dr. Hammer Fidelt, a városi adóhivatal helyettes vezetőjét és tőle kért magyarázatot.

Hammer Fidél a belügyminiszter most kiadott rendeletére hivatkozott. Ez a rendelet a napokban érkezett meg, amikor a parlament még be sem fejezte a törvényjavaslat tárgyalását. A miniszter ebben a rendeletében arra utasította a közadókat kezelő adóhiva-

talt, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket az új adónem behajtására. Az adóhivatal ezért adta ki a hirdetményt.

A polgármester az adóhivataltól kapott magyarázat után a következőket mondotta:

— Az adóhivatal eljárását magam is helytelenítem. Alkotmányunknak két, elvi szempontból igen fontos pillére van. Az egyik arra ad jogot a polgárságnak, hogy a meg nem szavazott adók fizetését megtagadja, a másik

pedig arra, hogy a meg nem szavazott ujoncok állítását tagadja meg. A hirdetmény kiadásáról előzetesen nem tudtam, az hozzájárulásom nélkül jelent meg. Végeredményben kára nem származik belőle a polgárságnak, mert hiszen a törvényjavaslatot bizonyára törvényerőre emeli a törvényhozás, de azért elvi okok miatt még sem helyeselheto az adóhivatal eljárása, akkor sem, ha erre a belügyminiszter rendeleti utasítást kapott. A hiba korrigálása érdekében úgy intézkedtem, hogy az adóhivatal tegyen most közzé egy póthirdetményt, abban értesítse a polgárságot, hogy a szerdai lapokban megjelent hirdetménynek csak előzetes tájékoztatás volt a célja és a közölt rendelkezések csak akkor hajthatók végre, ha január elsejéig a tárgyalás alatt lévő törvényjavaslatból hatályos törvény lesz.

A Közélelmezési Rt. ügyében évek óta vizsgálalatot sürget a szegedi kereskedelmi és iparkamara

Fábián Béla leleplezésének szegedi vonatkozásával egy kétnevű részvénytársaság ügyében

(A Délmagyarország munkatársától.) A szegedi kereskedők köréből nyert értesülésünk szerint azoknak a nagy port felvert leleplezéseknek, amelyeket Fábián Béla terjesztett elő a képviselőházban a népjóléti minisztérium egyes tisztviselői ügyében, szegedi vonatkozásai is vannak. Egyes szegedi kereskedők ugyanis már 1927-ben szóvá tették a kereskedelmi és iparkamaránál, hogy a »Magyar Királyi Népjóléti Minisztérium Kórházelelmezési Üzeme« című vállalat a legnagyobb mértékben illegális versenyt támaszt a kereskedelemnek, amennyiben ez az alakulás üzleteit közüzemi minőségére való hivatkozással illetékmentes nyugtákkal bonyolítja le, ami részére két és félszázalék megtakarítást jelent. Az élelmiszerek szállításánál, ahol a kereskedő mindössze egy-két százalékos haszonnal dolgozik, ez a két és félszázalék akkora megtakarítást, illetve előnyt jelent, hogy ezzel a versenyt felvenni nem lehet.

»A Magyar Királyi Népjóléti Minisztérium Kórházelelmezési Üzeme« a forradalmak utáni időkben alakult meg. Az üzem, egy 1922-ben kelt miniszteri rendelet alapján nyugta- és bélyegmenteségi kedvezményt élvezett, mint a népjóléti minisztérium hivatalos üzeme. 1924-ben azután az üzem részvénytársasággá alakult át és így működött tovább, sőt működik a mai napig is, mint »Közélelmezési Rt.« A részvénytársaság igazgató-

sága a következőkből áll:

Dr. Fáy Aladár népjóléti államtitkár, elnök, dr. Scholtz Kornél államtitkár, alelnök, Mauthner István miniszteri osztálytanácsos, ügyvezető alelnök, jelenleg vezérigazgató, dr. Ernyei Pál h. államtitkár, dr. Barabás József miniszteri tanácsos és Katona József műszaki igazgató.

A régi közélelmezési üzem megszűnt ugyan és rendes részvénytársaság lett belőle, de ami a bélyeg- és illetékmentességet illeti — maradt minden a régiben, élvezték tovább az 1922-es miniszteri rendelet előnyeit. Maga a pénzügyminisztérium is többször árt a minisztériumnak, hogy röjják le az illetékeket, de ebben az ügyben a másik fél részéről semmiféle lépés nem történt. 1929 október 28-án a pénzügyminisztérium újabb átiratot intézett a Közélelmezési Rt.-hoz 117.886. VIII. 17.—1929. szám alatt. Ebben az átiratban is nyomatékosan felszólította a részvénytársaságot az illetékek fizetésére. A pénzügyminiszter ebben az átiratban felhívta a népjóléti minisztert, hogy intézkedjék ebben az ügyben, annál is inkább, mert már 1925-ben is felhívta erre a népjóléti minisztériumot.

Vége ebben az évben már megkezdtek az illetékek lerovását, de természetesen nem visszamenőlegesen 1924-től 1930-ig, tehát a hat esztendő alatt ez a rendszer többmillió pengőt jövedelmezett a részvénytársaságnak. Sőt a Kereskedők Lapja, amely ebben az évben írt cikket erről a kérdéssről, 100 millióra teszi azt az összeget, amellyel a részvénytársaság ilyen módon megkárosította az államot. A Kereskedők Lapja annakidején meg is írta, hogy az illetékesek tekintsék cikküket nyílt feljelentésnek. Ez a feljelentés bármilyen szenzációt keltett a közönség körében, az illetékeseket hidegen hagyta.

Hogy milyen érdekesen és utólrhetetlenül dolgozik a részvénytársaság, annak jellemzésére elegendő néhány adat a részvénytársaság belső életéből. A Közélelmezési Rt. kimutatott alaptőkéje 100.000 pengő. Aránylag ilyen csekély alaptőke mellett a részvénytársaság milliós vagyonnal bír. A 100.000 pengős alaptőke mellett a részvénytársaság az elmúlt esztendőben is kétszázötvenezer pengő tiszta nyereséget mutatott ki. Emellett közismert dolog, hivatalos akták vannak róla, hogy a Közélelmezési Rt. a pályázatoknál áron alul ajánlja árúját. Kimutatták az érdekeltek, hogy a részvénytársaság olcsóbban ad, mint ahogy ő vesz a gyárosoktól. Ilyen körülmények között természetesen látszik, hogy a Közélelmezési Rt. kamatmentes kölcsönökkel dolgozik. De a Közélelmezési Rt. emellett Budapesten állami házban székel, ahol házbért sem fizet.

Tudomásunk szerint a részvénytársaság Szegeden szállítja az összes klinikáknak, a helyőrségi kórháznak és a gyermekmenhelynek is.

Ez ügyben kérdést intéztünk dr. Tonelli Sándorhoz, a kereskedelmi és iparkamara főtitkárához, aki a következőket mondotta:

— Ami a népjóléti minisztérium kórházelelmezési üzeme körül történt, évek óta nyílt titok. Mi elsősorban 1927-ben írtunk fel a népjóléti és

Egy milliő pengő függőkölcson vesz fel a város a költségvetési hiányok kiegyenlítésére

(A Délmagyarország munkatársától.) Dr. Somogyi Szilveszter polgármester már régebben felszólította a nagyobb pénzintézeteket, hogy tegyenek ajánlatot a városnak körülbelül egymilliópengős függőkölcson folyósítására. A felszólított pénzintézetek azonban nem nagyon kaptak ezen a tőkeelhelyezési alkalmon és így a város a kitűzött határidőig bizony egyetlen ajánlatot sem kapott. Ennek a fiaskónak természetesen nem a város hitelképességében van az oka, mert hiszen nyilvánvaló, hogy Szeged város vagyona teljes garanciát jelentene sokkal nagyobb kölcsönre is, hanem az általános pénztelenségben és a gazdasági depresszióban. Mivel azonban a városnak igen nagy és sürgős szüksége lenne erre az egymillió pengőre, a polgármester protektort keresett a nagyobb pénzintézetekhez és ezt a protektort megtalálta Klebelsberg Kunó kultuszminiszter személyében.

A kultuszminiszter csütörtökön délelőtti telefonon értesítette a polgármestert, hogy közbenjárása a Magyar Általános Hitelbanknál vezetett eredményre. A Hitelbank hajlandó egymilliópengős függőkölcson folyósítani Szeged számára egy esztendőre, egy és negyed-

százalékkal magasabb kamatért a Nemzeti Bank mindenkorai kamatánál és külön egy százalékos jutalékért. Mivel jelenleg a Nemzeti Bank hivatalos kamatlába öt és félszázalék, Szeged a pénzt hét és háromnegyed százalékkal kaphatja meg. Feltétele még a Hitelbanknak az is, hogy a város hozzon szabályszerű közgyűlési határozatot a kölcsön felvételére és azt legkésőbb január végéig hagyassa jóvá a pénzügyminiszterrel, mert ezen az időn túl ugyanezekkel a feltételekkel már »nem áll szóba«.

A polgármester érdeklődésünkre elmondotta, hogy a dolog sürgősségére való tekintettel rövid időn belül rendkívüli közgyűlést hivat össze ebben az ügyben, a pénzügyi bizottságot szombat délre már össze is hívták. Az egymilliópengős kölcsönből kétszázezer pengő kell a fehértói halastó munkálataihoz, 176.000 pengőt már el is költött a város a Mars-téri laktanya tatarozására, a többiből kívánják pótolni azt a hiányt, ami a földbe-rek redukciója és az adójövedelmek csökkenése következtében állt elő a költségvetésben. A Hitelbank ajánlatát elég kedvezőnek tartja a polgármester.